

Sygn. akt VU 1496/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku M. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania M. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 września 2013 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 1496/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy M. B. prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował 25 lat okresów nieskładkowych i składkowych, a także 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych

Od powyższej decyzji złożył odwołanie w dniu 21 października 2013 roku M. B.. W odwołaniu wniósł o zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 6 września 1973 roku do 26 stycznia 1974 roku w Państwowym Ośrodku (...) w P. i od 2 marca 1977 roku do 31 lipca 1981 roku w (...) -Usługowej Spółdzielni Pracy w P. na stanowiskach mechanika ciągnikowego i mechanika samochodowego, a także okresu od 1 listopada 1981 roku do 1 października 2001 roku, w którym prowadził działalność gospodarczą – warsztat mechaniczny.

ZUS wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

M. B., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 3 września 2013 roku, wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 w aktach ZUS)

Niekwestionowany przez ZUS staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 23 lata i 22 dni okresów składkowych i 6 miesięcy i 4 dni okresów nieskładkowych, tj. łącznie 24 lata, 6 miesięcy i 26 dni.

(dowód: wykaz wprowadzonych okresów ubezpieczonego k. 4-5 w aktach ZUS)

ZUS nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych żadnych okresów zatrudnienia. Wnioskodawca przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ale złożył wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na dochody budżetu państwa.

(okoliczności niesporne)

W okresie od 6 września 1973 roku do 26 stycznia 1974 roku wnioskodawca pracował w Państwowym Ośrodku (...) w P. na stanowisku mechanika ciągnikowego. Jako mechanik wnioskodawca naprawiał ciągniki, samochody ciężarowe, koparko-ładowarki w kanałach naprawczych.

(dowód: świadectwo pracy k. 8 w aktach ZUS, zeznania wnioskodawcy k. 47, 48 w aktach sprawy)

Państwowy Ośrodek (...) wP. w nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

W okresie od 2 marca 1977 roku do 31 lipca 1981 roku wnioskodawca pracował w (...) -Usługowej Spółdzielni Pracy wP. na stanowisku mechanika samochodowego.

(dowód: zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k. 17, 18 w aktach ZUS, zeznania wnioskodawcy k. 47, 48 w aktach sprawy)

(...) -Usługowa Spółdzielnia Pracy w P. nie wystawiła wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność niesporna)

W okresach od 1 grudnia 1981 roku do 30 września 1991 roku, od 1 listopada 1991 roku do 31 sierpnia 1994 roku, od 1 października 1994 roku do 31 sierpnia 1996 roku oraz od 2 października 1996 roku do 30 września 2001 roku wnioskodawca prowadził działalność gospodarczą. W ramach tej działalności prowadził warsztat mechaniki pojazdowej.

(dowód: zaświadczenie k. 20 w aktach ZUS, zeznania wnioskodawcy k. 47, 48 w aktach sprawy)

Sąd Okręgowy ocenił i zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn). Ustęp 4 art. 32 stanowi zaś, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Stosownie do art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy (w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 roku) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udawdaniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Jakkolwiek jednakże przewidziane w powołanym wyżej rozporządzeniu ograniczenia co do środków dowodowych nie obowiązują w postępowaniu sądowym, to dowody na te okoliczności mają być dowodami nie budzącymi wątpliwości, spójnymi i precyzyjnymi. Dowody te należy więc oceniać rygorystycznie i można dokonać na ich podstawie ustaleń faktycznych tylko wówczas, gdy spełniają one wyżej wymienione kryteria (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, OSNP 1998/22/667).

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy oraz 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca w dniu(...) ukończył 60 lat i złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku otwartego funduszu emerytalnego na dochody budżetu państwa.

W ocenie Sądu Okręgowego zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do uwzględnienia odwołania wnioskodawcy i przyznania mu prawa do emerytury.

Rację ma organ rentowy wskazując, iż wnioskodawca nie udowodnił, że posiada co najmniej 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie mogą być zaliczone okresy prowadzenia przez wnioskodawcę działalności gospodarczej w zakresie mechaniki pojazdowej, tj. okresy od 1 grudnia 1981 roku do 30 września 1991 roku, od 1 listopada 1991 roku do 31 sierpnia 1994 roku, od 1 października 1994 roku do 31 sierpnia 1996 roku oraz od 2 października 1996 roku do 31 grudnia 1998 roku (okres od 1 stycznia 1999 roku nie jest brany pod uwagę przy ustalaniu stażu pracy w szczególnych warunkach). Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem sądowym dla uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku jest wymagane, by osoba ubiegająca się o takie świadczenie przynajmniej przez 15 lat wykonywała uprzywilejowane zatrudnienie stale i w pełnym wymiarze w charakterze pracownika (por. chociażby wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2008 roku, III UK 51/08, LEX nr 509023).

W tej sytuacji nawet przy zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych pozostałych okresów wskazanych przez wnioskodawcę, tj. okresów od 6 września 1973 roku do 26 stycznia 1974 roku w Państwowym Ośrodku (...) wP. i od 2 marca 1977 roku do 31 lipca 1981 roku w (...) -Usługowej Spółdzielni Pracy w P.nie legitymowałby się on co najmniej 15-letnim stażem pracy w takich warunkach.

Mając na uwadze powyższą okoliczność Sąd oddalił jako bezprzedmiotowy wniosek skarżącego do dopuszczenia dowodu z zeznań świadków na okoliczność pracy w ww. zakładach pracy.

Zebrany materiał dowodowy wskazuje przy tym, iż wnioskodawca nie udowodnił, że do dnia 1 stycznia 1999 roku posiada co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Biorąc pod uwagę powyższe uznać należało, iż w toku procesu wnioskodawca nie wykazał, by spełnił przesłankę wykonywania pracy w warunkach szczególnych w ilości co najmniej 15 lat, jak i przesłankę posiadania stażu ubezpieczeniowego w wymiarze co najmniej 25 lat. Fakt ten skutkował koniecznością przyjęcia, że nie spełnia on wymaganych prawem warunków do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.